

AKCINĖS BENDROVĖS „ORO NAVIGACIJA“ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA

2023-09-20 Nr.

Vilnius

1. BENDRA INFORMACIJA

Analizės objektas – viešųjų ir privačių interesų derinimas susijęs su projektų valdymo sritimi, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Siekdama valdyti korupcijos pasireiškimo riziką ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių atsparumo korupcijai politikos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2022 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 3-441 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių atsparumo korupcijai politikos priemonių įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 16 punkto nuostatas akcinė bendrovė „Oro navigacija“ (toliau – Bendrovė) peržiūrėjo veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašą bei įgyvendindama Tvarkos aprašo 17 punkto nuostatas atliko Bendrovės įgyvendinamų projektų proceso korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę ir vertinimą. ir vadovaudamasi Tvarkos aprašo 25 punkto nuostatomis teikia motyvuotos išvados dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės projektą.

Analizės tikslas – atsižvelgiant į tai, kad pagal vidaus teisės aktus ne visi projektų valdyme dalyvaujantys darbuotojai yra įpareigoti deklaruoti privačius interesus, tačiau jie dalyvauja viešųjų pirkimų procedūrose, todėl siekiama įvertinti didelės korupcijos pasireiškimo tikimybę ir pateikti informaciją apie Bendrovėje nustatytas ir valdomas korupcijos rizikas.

Analizės laikotarpis – iki 2023 m. rugsėjo 1 d.

Analizę atliko – akcinės bendrovės „Oro navigacija“ Saugumo skyriaus vadovas, Žygimantas Jakonis; Saugos ir kokybės skyriaus vadovas Donatas Dačkevičius; Saugumo skyriaus specialistė Jordana Šablinska.

2. ANALIZĖS REZULTATAI

2.1. Analizuotų ir vertintų teisės aktų ar kitų dokumentų sąrašas

- Valstybės įmonės „Oro navigacija“ viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašas;
- Akcinės bendrovės „Oro navigacija“ pirkimų proceso aprašas, patvirtintas generalinio direktoriaus 2023 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. V-80;
- Valstybės įmonės „Oro navigacija“ kokybės valdymo procedūra VP-3-06 „Projektų valdymas“, patvirtinta generalinio direktoriaus 2021 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. V-178;
- Akcinės bendrovės „Oro navigacija“ korupcijos rizikų registras ir mažinimo priemonių planas.

2.2. Vertinimo metodika

Atlikta sisteminė dokumentų, teisės aktų ir procedūrų peržiūra/vertinimas, rizikos pasekmių vertinimo analizė. Rizikų vertinimas atliktas vadovaujantis Bendrovės antikorpucinės vadybos sistemoje taikoma korupcijos rizikų vertinimo metodika.

2.3. Veiklos srities monitoringas

STT, FNTT, Valstybės kontrolė analizuojamu periodu vertinimų neatliko.

2.4. Analizė

2.4.1. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valdymas ir deklaravimas

Projektų valdymo proceso analizė ir vertinimas atlikti atsižvelgiant į pagrindines galimas Bendrovėje identifikuotas korupcines rizikas interesų konfliktų, įsigijimų, nepotizmo ir kronizmo asmenų, klientų bei partnerių atžvilgiu, taip pat turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo veiklos srityse.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą buvo koncentruojamasi į projektų valdyme dalyvaujančių asmenų pareigą deklaruoti privačius interesus. Atkreiptinas dėmesys, jog projektų vadovai nėra įtraukti į Viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo 1 priedo Pareigybių, į kurias paskirti bendrovės darbuotojai privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašą (toliau – Sąrašas), todėl jiems nėra pareigos deklaruoti privačius interesus. Atlikus analizę nustatyta, kad tais atvejais, kai projektų vadovai yra skiriami pirkimo iniciatoriais ir (ar) pirkimo organizatoriais jie deklaruoja privačius interesus vadovaudamiesi Viešųjų ir privačių interesų tvarkos aprašo nuostatomis. Tačiau, ne kiekvienas projektų vadovas yra skiriamas pirkimo iniciatoriumi ar organizatoriumi, todėl išvengia pareigos deklaruoti privačius interesus.

Praktikoje pasitaikė atvejų, kai projektų vadovai Bendrovėje vykdydami projektus, lygiagrečiai dirbo kitose organizacijose, todėl projektų metu gautą informaciją galėjo panaudoti kitais, su Bendrovės interesais nesuderinamais tikslais.

Vadovaujantis Bendrovės kokybės valdymo procedūros VP-3-06 „Projektų valdymas“ 13 punktu, dalyvavimas pirkimuose ar techninės specifikacijos rengimas yra laikomas projekto sudėtine dalimi, todėl atsižvelgiant į tai, kad projektų vadovai dalyvauja viešųjų pirkimų procedūrose, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, jiems turėtų būti nustatyta tokia pat pareiga deklaruoti privačius interesus kaip ir kitiems, Sąraše esantiems ir viešuosiuose pirkimuose dalyvaujantiems darbuotojams.

Projektų valdymo procesui nustatytos korupcinės rizikos ir jų laipsnis:

- Interesų konfliktų srityje – laiku nedeklaruoti interesai arba deklaruoti ne visi interesai (A2) – vidutinė (registre rizikos Nr. 1);
- Nenusišalinama nuo sprendimo priėmimo esant interesų konfliktui (A2) – vidutinė (registre rizikos Nr. 2);
- Informacijos nutekinimas apie viešųjų pirkimų procesą ir eigą (A2) – vidutinė (rizikų registre rizikos Nr. 19).

Atsižvelgiant į rizikos vertinimo rezultatus, aukščiau įvardintose srityse yra identifikuotos vidutinės tikimybės rizikos interesų konfliktų srityje. Identifikuotos rizikos (t.y. *laiku nedeklaruoti interesai arba deklaruoti ne visi interesai* (A2) (registre rizikos Nr. 1); *nenusišalinama nuo sprendimo priėmimo esant interesų konfliktui* (A2) (registre rizikos Nr. 2); *informacijos nutekinimas apie viešųjų pirkimų procesą ir eigą* (A2) (rizikų registre rizikos Nr. 19)) interesų konfliktų srityje pagal korupcinės rizikos laipsnį yra vidutinės arba artėja link didelės rizikos dėl nepakankamo šių rizikų valdomumo. Pažymėtina, kad Bendrovės vidiniuose dokumentuose nenustatyta pareiga daliai projektuose dalyvaujančių asmenų (pvz. projektų vadovams) deklaruoti privačius interesus; taip pat projektų metu yra vykdomi rinkos tyrimai, kurių metu potencialūs tiekėjai atskleidžia galimas įsigyjamų produktų bei paslaugų kainas arba technines produktų specifikacijas.

Informacijos atskleidimo rizika pritaikant technines specifikacijas pagal konkrečių tiekėjų siūlomus produktus ar paslaugas, taip apribojant kitų rinkos tiekėjų dalyvavimą pirkime taip pat atsiranda dėl projektuose dalyvaujančių asmenų, kuriems nėra nustatyta pareiga pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimą.

Vadovaujantis Bendrovės kokybės valdymo procedūra VP-3-06 „Projektų valdymas“, projekto tikslo pasiekimui iš specialistų yra sudaroma projekto grupė, kuri kartu su projekto savininku, vadovaudamiesi Pirkimo proceso aprašo reikalavimais rengia techninę specifikaciją. Atsižvelgiant į tai, kad projekte dalyvaujantys darbuotojai prisideda prie techninių reikalavimų rengimo įsigijamiems produktams ar paslaugoms, todėl atsiranda prielaidos parengti dokumentus pritaikytus konkrečiam tiekėjui. Pažymėtina, kad įprastai vykdomi projektai dėl savo pobūdžio yra susiję su ilgalaikių sutartinių santykių sudarymu su konkrečiu tiekėju, todėl dėl ilgalaikio bendradarbiavimo su tiekėju sudaromos palankios sąlygos tiekėjui derėtis dėl jam naudingų sutarties sąlygų. Atsižvelgiant į tai, siekiama užtikrinti, kad visi projekte

dalyvaujantys darbuotojai, disponuojantys informacija apie projektą ir prisidedantys prie jo, pasirašytą konfidencialumo pasižadėjimą.

3. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

3.1. Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo

Teikiame siūlomas priemones veiklos srities vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams mažinti:

Eil. Nr.	Priemonė	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo terminas	Laukiamas rezultatas
1.	Kreiptis į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją, prašant papildyti sąrašą darbuotojų, kuriems būtų privaloma deklaruoti viešuosius ir privačiuosius interesus.	Antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas	2023-10-20	Akcinės bendrovės „Oro navigacija“ viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašo sąrašo papildymas pareigybėmis (t. y. Projektų vadovas), į kurias paskirti Bendrovės darbuotojai privalo deklaruoti privačius interesus.
2.	Papildyti Bendrovės veiklos procedūras reikalavimais projektuose dalyvaujantiems projektų vadovams, vertintojams, darbuotojams įeinantiems į projekto grupę ir kt. pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimus.	Antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytojas	2023-10-31	Veiklos procedūrų papildymas reikalavimu darbuotojams dalyvaujantiems projektuose pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimus.